

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15021767	Castro da Uz	Pontes de García Rodríguez (As)	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
IFC	Informática e comunicacións	CMIFC01	Sistemas microinformáticos e redes	Ciclos formativos de grao medio	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0223	Aplicacións ofimáticas	2023/2024	9	240	288
MP0223_12	Ofimática	2023/2024	9	140	168
MP0223_22	Multimedia	2023/2024	9	100	120

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	JOSÉ MARÍA FREIRE FERREIRO, PAULA TOIMIL LOUREIRO
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Estas persoas exercen a súa actividade nomeadamente en empresas do sector de servizos dedicadas á comercialización, á montaxe e á reparación de equipamentos, redes e servizos microinformáticos en xeral, como parte do soporte informático da organización, ou en entidades de calquera tamaño e calquera sector produtivo que utilicen sistemas microinformáticos e redes de datos para a súa xestión.

As ocupacións e os postos de traballo máis salientables son os seguintes:

Técnico/a instaladora/a ou reparador/a de equipamentos informáticos.

Técnico/a de soporte informático.

Técnico/a de redes de datos.

Reparador/a de periféricos de sistemas microinformáticos.

Comercial de microinformática.

Operador/a de teleasistencia.

Operador/a de sistemas.

As empresas do ámbito produtivo da zona de ferrolterra, na que poderán exercer a súa actividade laboral serán:

- Empresas navais.
- Hospital
- Empresas do ámbito da informática e comunicación
- Tendas de informática

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Instalación e actualización de aplicacións ofimáticas		12	4
2	Procesador de texto		47	14
3	Folla de cálculo		47	14
4	Sistemas xestores de Bases de Datos		47	14
5	Xestor de correo		15	4
6	Manipulación de imaxes dixitais		36	15
7	Manipulación de secuencias de vídeo		36	15
8	Xestor de presentacións		36	15
9	Técnicas de soporte		12	5

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Instalación e actualización de aplicacións ofimáticas	12

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Instala e actualiza aplicacións ofimáticas, atendendo ás especificacións dadas en distintos contornos de explotación.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identificáronse e establecéronse as fases do proceso de instalación.
CA1.2 Identificáronse os requisitos mínimos e óptimos para o funcionamento da aplicación.
CA1.3 Obtívose a información sobre os compoñentes de hardware e de software instalados no equipamento mediante as utilidades do sistema operativo.
CA1.4 Respectáronse as especificacións técnicas do proceso de instalación.
CA1.5 Configuráronse as aplicacións segundo os criterios establecidos.
CA1.6 Solucionáronse problemas na instalación ou na integración co sistema informático.
CA1.7 Elimináronse ou engadíronse compoñentes da instalación no equipamento.
CA1.8 Actualizáronse as aplicacións.
CA1.9 Respectáronse as licenzas de software.
CA1.10 Propuxéronse solucións de software para diversos contornos de aplicación.
CA1.11 Documentáronse as incidencias.

4.1.e) Contidos

Contidos
Tipos de aplicacións ofimáticas.
Tipos de licenzas software.
Necesidades dos contornos de explotación.
Requisitos das aplicacións.
Compoñentes e complementos das aplicacións.
Procedementos de instalación e configuración.
Diagnóstico e resolución de problemas.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Procesador de texto	47

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Elabora documentos e patróns aplicando as opcións avanzadas de procesadores de textos.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Personalizáronse as opcións do procesador de textos e da barra de ferramentas.
CA2.2 Utilizáronse aplicacións e periféricos para introducir textos e imaxes.
CA2.3 Importáronse e exportáronse documentos creados con outras aplicacións e noutros formatos.
CA2.4 Deseñáronse patróns.
CA2.5 Créanse e utilízanse macros na realización de documentos.
CA2.6 Utilizouse a combinación de correspondencia para o envío masivo de correo.
CA2.7 Elaboráronse manuais específicos.

4.2.e) Contidos

Contidos
Estilos e formatos.
Combinación de documentos.
Creación e uso de patróns.
Importación e exportación de documentos.
Deseño e creación de macros.
Utilización de software e hardware para introducir textos e imaxes.
Combinación de correspondencia.
Elaboración de documentos de distintos tipos (manuais, partes de incidencias, etc.).

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Folla de cálculo	47

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Elabora documentos e patróns aplicando opcións avanzadas de follas de cálculo.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Personalizáronse as opcións da folla de cálculo e da barra de ferramentas.
CA3.2 Utilizáronse aplicacións e periféricos para introducir textos, números, códigos e imaxes.
CA3.3 Utilizáronse os tipos de datos e referencias para celas, rangos, follas e libros.
CA3.4 Aplicáronse fórmulas e funcións.
CA3.5 Xeráronse e modificáronse gráficos de diversos tipos.
CA3.6 Empregáronse macros para a realización de documentos e patróns.
CA3.7 Importáronse e exportáronse follas de cálculo creadas con outras aplicacións e noutros formatos.
CA3.8 Utilizouse a folla de cálculo como base de datos: creación de listas, filtraxe, protección e ordenación de datos.
CA3.9 Creáronse informes de táboas e gráficos dinámicas.

4.3.e) Contidos

Contidos
Estilos.
Uso de fórmulas e funcións.
Creación de táboas e gráficos dinámicos.
Uso de patróns e asistentes.
Importación e exportación de follas de cálculo.
Elaboración de documentos de distintos tipos (orzamentos, facturas, inventarios, etc.).
Deseño e creación de macros.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Sistemas xestores de Bases de Datos	47

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Elabora documentos con bases de datos ofimáticas aplicando operacións de manipulación de datos.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Identifícanse os elementos das bases de datos relacionais.
CA4.2 Créanse bases de datos ofimáticas: táboas e relacións entre estas.
CA4.3 Utilizáronse as táboas da base de datos (para inserir, modificar e eliminar rexistros).
CA4.4 Utilizáronse asistentes na creación de consultas, formularios e informes.
CA4.5 Realizouse procura e filtraxe sobre a información almacenada.
CA4.6 Créanse e utilizáronse macros.

4.4.e) Contidos

Contidos
Elementos das bases de datos relacionais.
Creación de bases de datos.
Manexo de asistentes.
Procura e filtraxe da información.
Deseño e creación de macros.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Xestor de correo	15

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Realiza operacións de xestión do correo e a axenda electrónica, atendendo ás necesidades de uso para a súa configuración.	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Descríbense os elementos que compoñen un correo electrónico.
CA5.2 Analizáronse as necesidades básicas de xestión de correo e axenda electrónica.
CA5.3 Configúranse contas de correo electrónico de diversos tipos.
CA5.4 Conectáronse e sincronizáronse axendas do equipamento informático con dispositivos móbiles.
CA5.5 Operouse co caderno de enderezos.
CA5.6 Traballouse con opcións de xestión de correo electrónico (etiquetas, filtros, cartafolios, etc.).
CA5.7 Utilizáronse opcións de axenda electrónica.

4.5.e) Contidos

Contidos
Tipos de contas de correo electrónico.
Contorno de traballo: configuración e personalización.
Patróns e sinaturas corporativas.
Foros de noticias (news): configuración, uso e sincronización de mensaxes.
Caderno de enderezos: importar, exportar, engadir contactos, crear listaxes de distribución e colocar a listaxe ao dispor doutras aplicacións ofimáticas.
Xestión de correos.
Xestión da axenda: citas, calendario, avisos, tarefas, etc.
Sincronización con dispositivos móbiles.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Manipulación de imaxes dixitais	36

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Manipula imaxes dixitais aplicando técnicas básicas de captura e de edición.	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Analizáronse os formatos de imaxes.
CA1.2 Recoñeceuse a necesidade dos formatos de compresión con perdas.
CA1.3 Realizáronse capturas de pantallas.
CA1.4 Realizouse a adquisición de imaxes con periféricos.
CA1.5 Traballouse con imaxes a varias resolucións, segundo a súa finalidade.
CA1.6 Analizáronse aplicacións de edición de imaxes.
CA1.7 Empregáronse ferramentas de edición de imaxe dixital.
CA1.8 Importáronse e exportáronse imaxes en diversos formatos.

4.6.e) Contidos

Contidos
Formatos de imaxes.
Parámetros das imaxes: resolución, número de cores e compresión.
Aplicacións de retoque fotográfico.
Axustes de imaxe e de cor.
Uso de máscaras e capas.
Aplicación de filtros e efectos.
Importación e exportación de imaxes.
Uso de aplicacións de captura de pantalla.
Uso de dispositivos de captura de imaxes.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Manipulación de secuencias de vídeo	36

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Manipula secuencias de vídeo aplicando técnicas de captura e de edición básicas.	SI

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Recoñecéronse os elementos que compoñen unha secuencia de vídeo.
CA2.2 Identificáronse os tipos de formatos e codecs máis empregados.
CA2.3 Instaláronse codecs no sistema e configuráronse para o seu uso.
CA2.4 Analizáronse as posibilidades de diversas aplicacións específicas.
CA2.5 Importáronse e exportáronse secuencias de vídeo.
CA2.6 Importáronse pistas de audio e sincronizáronse coas secuencias de vídeo.
CA2.7 Aplicáronse transicións e efectos sinxelos.
CA2.8 Realizáronse conversións de formato en secuencias de audio e vídeo.
CA2.9 Traballouse con distintos formatos e diferentes taxas de compresión, en función da finalidade especificada.
CA2.10 Realizáronse capturas de secuencias da pantalla utilizando aplicacións específicas.
CA2.11 Capturáronse secuencias de vídeo cos recursos axeitados.
CA2.12 Elaboráronse vídeos tutoriais.

4.7.e) Contidos

Contidos
Formatos de vídeo. Contedores. Codecs.
Aplicacións de edición de vídeo.
Aplicación de transicións e de efectos.
Sincronización do audio.
Creación de títulos e menús.
Edición na liña de tempo.
Captura de secuencias de pantalla.

Contidos
Importación e exportación de vídeos.

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Xestor de presentacións	36

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Elabora presentacións multimedia aplicando normas básicas de composición e deseño.	SI

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Identifícaronse as opcións básicas das aplicacións de presentacións.
CA3.2 Recoñecéronse os tipos de vista asociados a unha presentación.
CA3.3 Aplícase e recoñeceuse a tipografía e as normas básicas de composición, deseño e uso da cor.
CA3.4 Creáronse presentacións.
CA3.5 Deseñáronse patróns de presentacións.
CA3.6 Utilizáronse periféricos para executar presentacións.

4.8.e) Contidos

Contidos
Deseño e edición de diapositivas.
Formato de diapositivas, textos e obxectos.
Normas de composición: tipografía e uso da cor.
Importación e exportación de presentacións.
Uso de patróns e asistentes: patróns de diapositivas.

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Técnicas de soporte	12

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Ofrece apoio no uso de aplicacións e resolve as incidencias que se presenten.	SI

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Elaboráronse guías visuais cos conceptos básicos de uso dunha aplicación.
CA4.2 Identificáronse problemas relacionados co uso de aplicacións ofimáticas.
CA4.3 Utilizáronse manuais de usuario para instruír no uso de aplicacións.
CA4.4 Aplicáronse técnicas de asesoramento no uso de aplicacións.
CA4.5 Realizáronse informes de incidencias.
CA4.6 Aplicáronse os procedementos necesarios para salvagardar a información e a súa recuperación.
CA4.7 Utilizáronse os recursos dispoñibles para arranxar incidencias (documentación técnica, axudas en liña, soporte técnico, etc.).
CA4.8 Arranxáronse as incidencias no tempo adecuado e co nivel de calidade esperado.

4.9.e) Contidos

Contidos
Elaboración de guías e manuais de uso de aplicacións.
Formación ao usuario.
Resolución de incidencias.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

*** MINIMOS ESIXIBLES:

Os mínimos esixibles son os indicados nas unidades didácticas.

Para superar a unidade cómpre ter un mínimo de 5 sobre 10 no total da unidade, e ter superados todos os mínimos esixibles

*** CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

En cada unha das tres sesións de avaliación do módulo, emitirase unha nota (con cifras de 1 a 10, sen decimais) segundo os criterios de avaliación expresados en cada unidade didáctica e utilizando os instrumentos e o sistema de avaliación que se indican para cada actividade.

Para as dúas primeiras avaliacións, dita nota calcularase tendo en conta as notas das unidades que abranguen dita avaliación, mentres que para a terceira, a nota será calculada tendo en conta a nota de todas as unidades do curso e, en caso de ter todas superadas, será igual á nota final do módulo. O peso de cada unidade indícase no punto 3.a. No caso da primeira e segunda avaliación, farase unha ponderación de ditos pesos sobre o total das unidades que abrangue dita avaliación. No caso de ter unha ou máis unidades suspensas, se o resultado do cálculo da nota é superior a 5, a nota obtida será 4.

É preciso superar todas as unidades para aprobar cada avaliación e, do mesmo xeito, é imprescindible superar todas as unidades para aprobar o módulo.

*** EN CASO DE COPIA TOTAL OU PARCIAL

O alumno/a que durante a realización dunha proba escrita ou nun traballo, realice calquera acto de copia, suplantación ou cambio da proba ou traballo obterá unha puntuación de 0 nesa proba/traballo. De tratarse dunha proba escrita, a avaliación estaría suspensa.

A sanción afectará a todos os estudantes involucrados: quen copie e quen sexa copiado por ser responsabilidade dos estudantes evitar que a súa proba ou traballo sexa obxecto de copia.

Durante a realización das probas escritas non se permitirá o uso de ferramentas tecnolóxicas que permitan almacenar información, comunicarse co exterior ou acceder a Internet, a non ser que na proba se especifique que se pode usar (tales como reloxos intelixentes, teléfonos móbiles, etc.)

Eses dispositivos deberán permanecer apagados e gardados nas mochilas ou custodiados polo profesorado, sendo a súa presenza manifesta motivo suficiente para valorar a proba escrita cun 0.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Ao inicio da segunda e terceira avaliación:

- Realizarase unha proba de recuperación da primeira e segunda avaliacións, respectivamente, para os alumnos suspensos. Dita proba realizarase baixo as mesmas condicións e criterios de cualificación expresados no punto 5.

O alumnado que tras ditas recuperacións siga tendo algunha unidade non superada poderá realizar unha proba de recuperación no mes xuño coincidindo coa proba de alumnos con perda de dereito a avaliación continua seguindo os mesmos procedementos, instrumentos e criterios de avaliación establecidos para esta proba, detallados no punto 6.2 desta programación.

Non hai alumnado de 2º curso con este módulo suspenso, polo que non é preciso establecer actividades de recuperación específicas para eles.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Realizarase unha proba final no mes de xuño que consta dunha parte por cada unidade didáctica, onde se avaliarán os distintos CAs de cada unidade. Neste caso, todos os CAs de todas as unidades serán valorados mediante proba escrita (PE).

Para superar o módulo, será preciso superar de xeito independente cada unha das unidades que o compoñen. Segundo os pesos que cada CA ten na unidade, calcularase a nota de cada unidade. Con esto, e empregando os pesos descritos no punto 3.a da programación, calcularase a nota final do módulo. En caso de que haiba algunha unidade suspensa, e dito cálculo dea unha nota superior a 5, poñerase un 4 como nota final do módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Mensualmente, a través da aplicación informática de xestión de programacións, farase un seguimento do cumprimento de dita programación, Durante o desenvolvemento do curso, e mediante o documento de seguimento e planificación das clases, poderase determinar se a asignación horaria de cada unidade é a idónea. Mediante a enquisa de avaliación docente, obteranse resultados a valorar ó remate das avaliacións.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Terase en conta a necesidade de partir do nivel de desenvolvemento actual do/da alumno/a. Terase en conta o nivel do alumno ou alumna na elaboración e desenvolvemento do currículo, esixe atender simultaneamente a dúas compoñentes:

- * o nivel de competencia cognitiva (o nivel de desenvolvemento do alumno ou alumna) e, ademais,
- * os coñecementos que teña construídos anteriormente (a zona de desenvolvemento próximo).

Para acadar, na medida do posible este obxectivo, xogará un papel principal a avaliación inicial. A principio do curso, o titor en colaboración co departamento de orientación, pasará aos alumnos un cuestionario inicial para tratar de coñecerlos e determinar se alguén precisará dunha atención especial. A profesora realizará unha enquisa inicial anónima na que tratará de determinar o grao de coñecemento sobre determinadas cuestións que considera de interese para o desenvolvemento do módulo.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Se o profesor detecta durante o desenvolvemento das actividades de ensinanza/aprendizaxe que o alumno non acada os mínimos esixibles, proporalle a realización de boletíns de cuestións e actividades prácticas de reforzo adaptados a mínimos. Prestarase especial atención a este tipo de alumnado durante todo o proceso de ensinanza/aprendizaxe. Segundo o perfil do alumnado, adaptaranse algunhas das seguintes medidas:

- Grupos de traballo heteroxéneos.
- Traballo práctico realizado integramente na aula, para non desfavorecer ós alumnos que non teñen ordenador na casa.
- Explicacións particulares ós alumnos que amosan dificultades de comprensión.
- Proposta de actividades complementarias para os alumnos que adquiren máis rapidamente os contidos.
- Adaptación do material didáctico a persoas con deficiencia visual e auditiva para que se integren perfectamente na aula. Proposta de actividades complementarias con persoas con deficiencia visual.
- Medidas complementarias.
- Si algún alumno é capaz de adquirir os conceptos con máis facilidade que os seus compañeiros proporánselle a realización de actividades complementarias, de maior nivel de dificultade, para cada unidade de traballo.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

No transcurso das unidades realizaranse traballos e prácticas en grupos.

Os grupos creados escolleranse en función da capacidade de cada un dos compoñentes para así poder traballar a educación en valores, concretamente a educación para a convivencia, prestando especial atención á prevención da violencia de xénero, e de calquera forma de violencia, racismo, xenofobia ou calquera outro tipo de discriminación en función de xénero, raza, relixión ou orientación sexual.

É importante a colaboración nas tarefas dos compoñentes do grupo, de forma que as responsabilidades estean equitativamente repartidas dentro do grupo e a cooperación na superación das dificultades que se presenten, cunha actitude tolerante cara as ideas e as actitudes do resto dos compañeiros.

Na unidade didáctica de normativas de seguridade traballaranse os valores relacionados coa saúde.

Na unidade didáctica de mantemento de equipos e periféricos trabállanse os valores relacionados co medio ambiente e o consumo.

En todas as unidades se pretende fomentar a lectura, tanto en internet como nos libros de referencia da biblioteca.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Para este curso escolar non se planearon, nin se conta realizar, ningunha actividade complementaria nin extraescolar programada polo/a profesor/a.

10. Outros apartados

10.1) Aula virtual, caso de illamento ou confinamento

Dende o primeiro día, o alumnado está matriculado e traballando cos contidos e actividades colgados na Aula Virtual do centro.

Se nalgún momento é preciso o illamento ou confinamento de parte ou a totalidade de alumnado ou da propia profesora, é posible seguir a traballar dende as propias casas, dado que tan só fai falta conexión a internet, a ferramenta de virtualización VirtualBox e ova's das máquinas virtuais coas que traballamos.

10.2) División do módulo

Dado que o cupo de profesorado aprobado para noso centro foi menor do necesario para un bo funcionamento do mesmo, foi preciso dividir este módulo, de forma que é impartido por dous membros do departamento de Informática:

Paula Toimil Loureiro que imparte 3 horas semanais

José María Freire Ferreiro, que imparte 6 horas semanais

Referente ao reparto do módulo decidiuse que cada profesor/a impartiría unha unidade formativa completa repartidas do seguinte xeito:

Paula Toimil Loureiro impartirá a unidade formativa Multimedia

José María Freire Ferreiro impartirá a unidade formativa Ofimática

O alumnado recibirá clases de dúas unidades didácticas en paralelo todas as semanas.

A avaliación realizarse de forma de que cada profesor/a valorará a/as unidades didácticas impartidas por completo, aplicando o peso especificado

na programación para calcular a nota das diferentes avaliacións, tal e como se indica no punto 5 desta programación.